

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ghebovswel Sonder Grondt

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Derde Bemerckinghe

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71494)

den/ soo moeten sy nootsakelijck segghen dat'er
wat meer bereyscht woꝝdt tot het gheschreuen
Woꝝdt Godts als euekele letters, woꝝrden, en re-
ghels; Wat is dat? dat en is niet anders dan het
verstant, beteeckeninghe, ofte sin vande woorden; soo
bestaet dan het gheschreuen Woꝝdt Godts in
't verstant, beteeckeninge, ofte sin vande woorden, want
sonder den sin, sijn de woorden, en letteren doot/dien-
bolgens; en kounen het saligh-makende gheloobe
niet gheben/ noch het leuen des Gheests.

TWEEDE BEMERCKINGHE.

Vat de boozgaende beinerckinghe volght noot-
saekelijck/ dat alhoewel den bybel van de Ca-
tholijcken, en dien vande Calvinisten heet ende
gancsch/ beginnende van Genesis; af/ tot Apocalyp-
sis toe/ in letters, woorden, en reghels ober-een-qua-
me/daerom nochtans den seluen bybel niet en sou
wesen; want den bybel bestaet eyghentlijck
in 't verstant, beteeckeninghe, ofte sin vande woꝝr-
den; Maer het verstant, ofte sin van den bybel der
Catholijcken is in menighe stucken srydigh te-
ghen het verstant, ofte sin vander bybel der Calvini-
sten, soo en is dan den bybel der Catholijcken geen-
sins den seluen met den bybel der Calvinisten, maer
verschillen beyde soo heel als wit ende swart /
dach/ ende nacht. Dit en kan niemant looch-
nen/ten zy dat hy oock loochenen wil dat het licht
van de sonne schijnt op den middagh.

DERDE BEMERCKINGHE

Vat dese tweede beinerckinghe volght weder-
om/ dat den bybel van een van beyden/ of
dien van de Catholijcken, of wel dien van de Calvini-
sten, het oprecht/ ende ware Woꝝdt Godts niet en
kan sijn/ schoon sy duysentmael ober-een quamen
in alle de letters en woorden: Soo moet-men dan/
voor al ondersoeken welcken bybel van beyden/
aengaen.

aengaende het verstant, ofte den sin het waer
 Woordt Godts is: Want soo laech als men dat
 van ten hollen/ende dooz onsepbare authoriteit
 niet verskeren en is/ soo blyft alles wat men an
 neemt als stucken vande heilige/ onseker
 twyffelachtigh/op het welcke men het geloof
 en magh houtwen.

VIERDE BEMERCKINGHE.

Hier upt volght wederom/ dat een van be
 den/of de Catholijcken, of de Calvinisten, eer
 komt te disputeren van eenighe stucken in het
 sonder/moeten bewysen/ dat hunnen gheschre
 boeck/ die sy den bybel noemen/ aengaende he
 verstant, ofte den sin vande woorden, het waer
 Woordt Godts is.

VYFDE BEMERCKINGHE.

N is de questie hier/wie van beyden dit ma
 betoonen. 't is seker volghens den regh
 der Philosophen (die van alle de geleerde in de
 len naghevolght woordt) dat de Calvinisten dit mo
 ten doen. Want/ de Calvinisten, eerst ophomen
 stelden sich teghen de Catholijcken als bestrijders
 te bevechters der selve/ seggende dat sy hunne
 stucken bewesen upt het ware gheschreben
 Godts. De Catholijcken loochenden/ende looch
 nen het noch/ dat de Calvinisten het ware gheschre
 ben Woordt Godts hadden/ ofte noch hebben: he
 moesten ende moeten de Calvinisten dit goet ma
 om dyp redenen: De eerste/ om dat sy oppugere
 ders, ofte bestrijders waren/ de tweede om dat de
 Catholijcken in possessie waren/ de derde/ om dat
 de Calvinisten affmeerden of seyden dat sy het waer
 Woordt Godts hadden/ maer/ volghens den
 ghemeenen reghel/ende ghebruyck der Philosophen
 iae volghens de Reden selve/die een ander bestrij
 ofte set affirmeert/ die moet dit bewysen en goet
 maken